

Міністерство освіти та науки, молоді та спорту України
Міністерство охорони здоров'я
Сумський державний університет
Медичний інституту

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРЕТИЧНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ

Topical Issues of Clinical and Theoretical
Medicine

Збірник тез доповідей
III Міжнародної науково-практичної конференції
Студентів та молодих вчених
(Суми, 23-24 квітня 2015 року)

Суми
Сумський державний університет
2015

Франсу Ніслю належить відкриття такого явища як хроматоліз (зменшення та зникнення базofilної субстанції) та набухання цитоплазми нейрона при пошкодженні аксона. Дане явище отримало назву первинного подразнення Ніссля.

Виявив гіпертрофовані астроцити – зрілі гліальні клітини зірчастої форми з великим тілом і тонкими відростками, що спостерігаються в астроцитомах (гліальних пухлинах головного мозку). Пізніше стали називатися «відкормленими» астроцитами Ніссля (гіпертрофованими астроцитами Ніссля).

Під час поїздки у Франкфурт познайомився з Алоїсом Альцгеймером (німецьким психіатром та неврологом). Вони стали близькими друзями. За сім років плідної сумісної праці (1904-1909 рр.) вони видали шеститомну енциклопедію «Гістологія та гістопатологія кори головного мозку».

Увів люмбальну пункцію, яку винайшов Квінке, у широке використання клініцистами, за що отримав друге ім'я – Punctator Maximus.

На початку 1919 року вивчав нервовий з'язок між клітинами головного мозку людини і ядрами таламуса. Він був у самому розпалі цього дослідження не момент його смерті.

Франц Нісль, можливо, був найвидатнішим невропатологом свого часу.

У особі Ніссля психіатрія отримала основу для створення того, чого вона довгий час була позбавлена в протилежність соматичної медицині, а саме: патологічну анатомію, як критерій для природного розмежування душевних хвороб. Учений з'явився у той час, коли панувало значне розчарування з питання про анатомію психозів. За допомогою гістології нервових клітин науковець пролив світло на захворювання мозку, залишивши свої праці цілому поколінню нащадків. Прикладом цього можуть слугувати слова самого науковця: «Як тільки ми погодимося побачити у всіх психічних розладах клінічний прояв захворювань кори головного мозку, ми усунемо перешкоди які створюють неможливість погодження між психіатрами».

СТРУКТУРНІ ЗМІНИ СУДИН СКЕЛЕТНИХ М'ЯЗІВ ЩУРІВ РІЗНОГО ВІКУ ЗА УМОВ ІНТОКСИКАЦІЇ СОЛЯМИ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ

*Тимошенко О.О., аспірант; Масленко А.О., студентка; Ткач Г.Ф. професор
СумДУ, кафедра анатомії людини*

Скелетні м'язи характеризуються масивним розвитком судинної сітки, яка необхідна для їх повноцінного функціонування та життєдіяльності. Однак зміни, що розвиваються під дією важких металів у судинах скелетної мускулатури поки залишаються недостатньо вивченими.

Тому метою нашої роботи стало вивчення структурних змін судин дрібного калібру скелетних м'язів щурів різних вікових груп, що виникають унаслідок токсичного впливу на організм солей важких металів.

Робота виконана на 108 білих беспородних щурах. Тварин розділяли на дослідну і контрольну групи (по 54 у кожній). Далі щурів ділили на три підгрупи за віковою ознакою: молоді, зрілі і старечі. Протягом 90 днів істоти дослідної групи отримували питну воду з таким вмістом солей важких металів: $ZnSO_4$ (50 мг/л), $K_2Cr_2O_7$ (10 мг/л), $Pb(NO_3)_2$ (3 мг/л). Щури контрольної групи отримували питну воду. Кожні 30 діб проводився забій шести тварин з кожної підгрупи шляхом декапітації. Для дослідження брали латеральну головку триголового м'яза литки. Проводили вимірювання діаметра капіляра (ДК), діаметра вени (ДВ), діаметра артеріоли (ДА) і проводили розрахунок артеріоло-веноулярного коефіцієнта (АВК).

Показники морфометрії судин посмугованих м'язів щурів молодого віку після тримісячного експерименту виявили зменшення ДК і ДА на 14,25% ($p < 0,001$) та 6,03% ($p < 0,05$) відповідно. ДВ став більше на 10,86% ($p < 0,001$). АВК зменшився на 15,24% ($p < 0,001$). Зміни шуканих показників дорослих тварин після трьох місяців отруєння проявились зростанням ДВ на 10,99% ($p < 0,05$), зменшенням ДК на 14,56% ($p < 0,001$), ДА – на 5,85% ($p < 0,05$), АВК – 15,17% ($p < 0,001$). У старечих щурів експериментальної групи спостерігалось зменшення ДК і ДА на

14,02% ($p < 0,001$) і 9,11% ($p < 0,05$) відповідно. ДВ збільшився на 13,69% ($p < 0,001$), показник АВК став меншим на 20,05% ($p < 0,001$).

Отже, за умов впливу солей важких металів відзначається зростання діаметра венул (за рахунок порушення венозного відтоку) і зменшення діаметра капілярів і артеріол (за рахунок посилення склеротичних процесів) з відповідним зменшенням артеріоло-венулярного коефіцієнта.

РОЛЬ ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВНОГО НАВЧАННЯ У ФОРМУВАННІ ПРАКТИЧНО СПРЯМОВАНИХ ЗНАНЬ З АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ

Удовиченко Б.Я., студентка 2 курсу, Коростіль С.О., студент 2 курсу,

Гребеник Л.І., к. б. н., доц.

Сумський державний університет

Фундаментальні дисципліни, що вивчають студенти у вищих медичних навчальних закладах, покликані створити міцні базові умови для подальшого вивчення клінічних дисциплін. Студенти молодших курсів мотивовані на вивчення анатомії, гістології, біохімії та ін. завдяки існуванню простого, на перший погляд, пояснення, що все це знадобиться у майбутньому для глибокого розуміння хвороб та підходів до їх лікування. На жаль, існування тези-заклику «Потрібно!» не завжди буває переконливим. Сьогодні студенти хочуть мати реальні приклади того, як фундаментальні знання «працюють» у конкретних клінічних ситуаціях.

Завдяки участі СумДУ у грантовій програмі «Tempus» студенти другого курсу медичного інституту мають можливість навчатися за експериментальною програмою, що передбачає наявність занять з проблемно-орієнтовного навчання (Problem-based learning – PBL). Аналіз роботи студентів на протязі осіннього семестру поточного навчального року показав, що система PBL є яскравим прикладом можливості використання знань з фундаментальних дисциплін при вивченні конкретних клінічних ситуацій («кейсів») з практики лікарів Великої Британії, які адаптовані до умов праці та життя лікарів і пацієнтів нашої країни.

Серед студентів, що навчалися за експериментальною програмою протягом семестру, було проведене опитування, одним з завдань якого передбачалось визначення трьох дисциплін, знання яких стали найбільш актуальними при вивченні «кейсів». Безперечним лідером в цьому списку стала «Нормальна анатомія людини», яку відмітили 81% респондентів. Дійсно, в кожному з 15 «кейсів», що студенти вивчили за цей час, питання з анатомії були домінуючими.

На нашу думку, система PBL відкриває реальну практичну цінність анатомії для студентів-майбутніх лікарів на перших курсах, оскільки саме знання з нормальної анатомії людини допомагають в інтерпретації конкретних клінічних випадків. Таким чином, досвід навчання у системі PBL доводить, що наявність міцного фундаменту анатомічних знань дозволяє швидше орієнтуватися у клінічній ситуації навіть студентам-медикам молодших